

3. Ubi graviora, ac publica timeantur mala, ab distringendo anathematis mucrone aliquantum temperare, omnis œconomiae ratio postulare videtur. Ad rem S. Augustinus ibid. « Quum anathematis quis dignus habeatur, fiat hoc, ubi periculum schismatis nullum est... Quando ita cuiusque crimen notum est, et omnibus execrabile adparet, ut vel nullos prorsus, vel non tales habeat defensores, per quos possit schisma contingere, non dormiat severitas disciplinae. » Unde Constantium, et Valentem Arianos, Arianorumque fautores, et Catholicis infestos, publico iudicio anathematizandos, et ingressu Ecclesiae privandos, nunquam censuerunt veteres illi SS. Ecclesiae Episcopi, quod inde gravia in Ecclesiam mala imminere perspexerant.

4. In causis judicialibus aequè civilibus, ac criminalibus, ubi executio realis, vel personalis haberi potest, tam in procedendo, quam in definiendo, ab censuris Ecclesiasticis abstinendum, praescribit Synod. Trident. Sess. 24 Ref. Cap. 5).

- (2) Concilium Tridentinum sess. 25 c. 5 de Reform., Can. 42 c. 411 qu. 5,
(5) Cap. 48 de Sentent. excomm., c. 5 eod. in 6.

15. Synodus Lugdunensis, quae habita est Gregorio X. Pontifice, iudicibus sive tres admonitiones, sive unam pro omnibus adhibere permisit; verum una haec admonitio instar omnium est; nam aliquot dierum intervalla sunt observanda, antequam sententia feratur, nisi aliud necessitas fieri jubeat (1). Tridentina Synodus (2), ut coereret arbitrium iudicum, qui etiam non admonitos excommunicabant, duas saltem monitiones emittendas statuit, antequam ea poena irrogetur.

- (1) Cap. 9 eod. in 6.
(2) Concilium Tridentinum loc. cit.

16. Excommunicatus à suo Episcopo ab alio absolvi nequit (1), excepto Summo Pontifice, qui ab aliis inflictam excommunicationem, ex ampla, quam habet in tota Ecclesia, jurisdictione, remove potest (2). Lata vera ab una Ecclesia excommunicationis sententia, in aliis quoque servanda est (3). Nam ea poena territorio non circumscribitur, sed criminis sequitur, quocumque ipse venerit (4); ac praeterea mutuum foedus, et conjunctio Ecclesiarum ita postulat, ut ab aliis quoque Ecclesiis ratae firmæ habeantur poenae, quas una Ecclesia in fontes constituit. Hinc mos inolevit, ut Ecclesiae per literas encyclicas certiores facerent ceteras Ecclesias de iis, quos communione prohibuerant (5); neque alia nunc disciplina est (6).

- (1) Can. 2 c. 11 qu. 3. Concilium Carthaginense II. c. 7 apud Labbæum t. 2 concil. col. 492 ed. Ven., Lugdunense II. can. 4 t. 6 col. 550, Ivo Carnotensis Ep. 76 opp. par. 2 p. 58 ed. Paris. 1647. Vide Fagnanum in c. 12 de Pœnitent. et remiss. n. 80.

(2) Confer S. Leonem M. Ep. 52 opp. t. 1 col. 859 et seq. ed. Ballerin. Ven. 1753. Mitto reliqua exempla, quorum ecclesiasticae historiae plenae sunt.

(5) Cap. 1 de *Tregua et pace*. Consule praeterea Canones Apostolorum 10 et 25 apud Cotelierum PP. Apostolic. t. 1 p. 445 et 446 ed. Amstelæd., Concilium Eliberitanum can. 55 t. 1 concil. collect. Labbæi col. 998, Arelatense I. can. 16 ib. col. 1452, Nicænum can. 5 t. 2 ib. col. 65, Antiochenum can. 6 eod. t. 2 col. 587 ib., Sardicense Can. 15 eod. t. 2 col. 687, Cesaraugustanum can. 5 t. 2 col. 1196, Milevitanum can. 18 t. 5 col. 384.

(4) Adis Fagnanum in c. 1 de *Tregua et pace* n. 6 et 7.

(5) Can. 20 c. 11 qu. 5. Vide etiam S. Cyprianum Ep. 59 col. 56 ad *Cornelium* p. 259 ed. Amstelæd. 1700, S. Augustinus Ep. 255 al. 74. ad *Deuterium* opp. t. 2 col. 848 ed. cit., Socratem *Histor. I. I c. 6 p. 10* ed. Cantabrig., Concilium Toletanum I. can. 11 t. 2 concil. col. 1472 collect. cit.

(6) Consule Pontificale Romanum. tit. 17 par. 5 §. 12 p. 481 ed. Catalani Romae.

TITULUS XIX.

DE INTERDICTO.

1. INTERDICTUM LOCALE, PERSONALE, MIXTUM — 2. GENERALE VEL PARTICULARE. — 3. QUOD GENERALE, QUOD PARTICULARE SIT. — 4. ET 5. GENERALIS INTERDICTI MODUS. — 6. IN QUOS FERATUR INTERDICTUM? — 7. PŒNÆ EORUM, QUI INTERDICTUM VIOLANT. — 8. CESSATIO A DIVINIS.

4.

INTERDICTUM est censura, qua quibusdam locis, aut personis Divinis officiis, Sacramentis, atque usu ecclesiasticae sepulturae interdicitur. Est autem vel locale, quod locum ipsum afficit, ita ut eo quidem loco abstinere se quisquis debeat à divinis officiis, à Sacramentis, ab usu Ecclesiasticae sepulturae, non item cum non amplius in eo loco versatur; vel personale, quod personam attingit, et quocumque eat persona, eandem sequitur; vel mixtum, quod et locum, et personam comprehendit.

2. Est item tum locale, tum personale interdictum, generale, vel particulare. Locale interdictum generale est, quod ad integram nationem, regnum, provinciam, civitatem, diocesium pertinet. De utroque hoc interdicto notandum est, quod interdicta civitate, etiam *suburbia, et continentia aedificia*, interdicta Ecclesia, etiam *Capellæ, et Cæmeterium Ecclesiae contigua* interdicta censentur (1).

- (1) Cap. 10 et 17 de Sentent. excomm. in 6.

3. Personale interdictum generale fertur vel in totum Cle-

rum, quo nomine reliquus populus minime continetur, vel in populum, et hoc quidem interdicti genus non comprehendit clericum, nisi aliud cautum nominatim sit (1). Particulare autem personale interdictum certos obstringit homines nominatim expressos, ceteros non obstringit. Generalium interdictorum non recens, ut quidam putant (2), ratio, institutioque est. Nam antiquissima ætate interdicto quandoque subjecta constat universa collegia, et civitates, et provincias, et regna ipsa, ob atrox aliquod Regum, et magistratum facinus, ut populus, interdicti tedio victus, suo luctu, et querelis Principem ad officium revocaret (3).

(1) Cap. 16 de Sentent. excom. in 6.

(2) Roussellius lib. 8 Pontif. jurisd. c. 1 n. 51, nondum constare inquit, quoniam tempore generalis interdicti usus invaluerit. Morinus l. 2 Exercit. c. ult. à sæculo X ejus initium repetit; eademque est sententia Van-Espenii Jus Eccl. univers. par. 5 tit. 41 c. 9 §. 19. Claudius Fleuryus Inst. Canon. par. 5 c. 21 §. 2, primum generalis interdicti exemplum se deprehendisse inquit sæculo VI., sed tamen generales excommunicationes, et interdicta tantum post S. Gregorium VII. invaluisse. Binghamus Orig. Eccles. l. 16 c. 5 §. 7 p. 156 et seq. l. 7 ed. cit. multis exagitat generalia interdicta; neque alia est sententia a Cavallarii Inst. Canonic. par. 5 c. 56 §. 4 et 5. Continuus Auctor delle Riflessioni sulla Bolla Cœnæ p. 18, interdictum vocat, Nuovo metodo di scomuniche, che per mille anni era stato ignoto nella Chiesa. Ante hos Apostata M. Antonius de Dominis de Republ. l. 5 c. 9 n. 58, et Paulus Sarpinus in Tract. sept. Theolog. Ven., et peculiari opere dell' Interdetto, multa contra generale præsertim, ac locale interdictum scripserunt. Graviter tamen, ac solide contra hostes interdicti disserunt Bellarminus Risposta al trattato dei sette teologi di Venezia sopra l' interdetto di N. S. P. Paolo V., Rutilius Benzoni de Justit. Pontific. interdict., Baronius Parænes. ad Rempubl. Ven., Fagnanus de Justit. et validit. censur. Pauli V. Videndi sunt etiam Auctor operis: «Conférences Ecclesiastiques d' Angers pour l' année 1712» t. 1 p. 524, et Cl. Zaccaria Diss. 3 «della Forza obbligatoria della disciplina» num. 37.

(3) Generalis interdicti satis clarum exemplum est in Canone 29 Apostolorum apud Cotelerium PP. Apostolic. t. 1 p. 447 ed. cit., cujus hæc verba sunt: «Si quis ordinatus Episcopus, administrationem, et curam populi sibi traditam non susceperit, hic sit segregatus... Sin vero profectus Episcopus non recipiatur, sed propter populi malitiam, ipse quidem sit Episcopus, Clerus vero civitatis segregetur, quia ejusmodi populi contumacia non fuerunt correptores.» Habes hic generale interdictum in totum clerum constitutum. Etiam Basilus Ep. 270 opp. t. 5 p. 417 ed. Paris. 1750, integrum paginam, quod raptorem cum rapta puella susceperat, neque eam restituerat, interdicto subjecit. Generalis quoque interdicti exempla sunt apud S. Gregorium Turonensem Histor. Franc. l. 8 c. 51 col. 404 ed. Paris. 1699, et in Concilio Agathensi an. 506, cujus decretum extat in c. 2 de Purgat. canonic., ubi *populus banno Christianitatis constrictus* memoratur. Nam *bannus Christianitatis* eo loco est interdictum, quod in can. 6. Synodi Confluentinæ dici-

tur *bannus Dei*, et in concilio Tiburiensi can. 3, *bannus Episcopalis*. Confer Gonzalezium in cit. c. 2, et Cironium Observat. jur. canon. l. 1 c. 16. Recentiori ætate generalia interdicta occurrunt in Constitutionibus Synodalibus Gualterii Archiepiscopi Senonensis, quæ editæ sunt an. 828, ubi interdictum comprehenditur his verbis: *antiquum statutum Concilii provincialis renovantes*: Harduinus t. 6 concil. par. 1 col. 566; item apud Muratorium Annali d' Italia an. 872 t. 5 par. 1. p. 155 ed. Romæ 1752, qui narrat Hadrianum H. P., Neapolitanam Civitatem interdicto obnoxiam fecisse, apud Hinemarum Remensem Ep. 50, 51, 52 opp. t. 1 p. 591 et seq. ed. Paris. 1645, qui interdictum memorat initio sæculi IX. ad Hinemaro Laudunensi latum adversus Ecclesiam suam, apud Nicolaum H. Ep. 5 in Histor. Franc. Duchesnii t. 4 p. 4199 ed. Paris. 1741, in Concilio Lemoviceni H. Sess. 2 t. 41 concil. collect. Labbæi col. 1244 ed. Ven., apud Ivonem Carnotensem Ep. 50, 121 et 264 opp. t. 2 p. 25, 54, 115 ed. Paris. 1647, apud S. Gregorium VII. l. 1 Ep. 81 et l. 2 Ep. 5 t. 12 concil. ejusd. collect. Labbæi col. 294 et 502, apud Alexandrum III. in c. 11 de Sponsal., et in c. 22 de Offic. et potest. jud. deleg., in Chronico Mauriniacensi l. 5 apud eundem Duchesnium Histor. Franc. t. 4 p. 587. Qui minus probant generalia interdicta, laudant S. Augustinum Ep. 250 *ad Auxilium* opp. t. 2 col. 878 ed. cit., qui reprehendit Auxilium juvenem Episcopum, quod inconsulto, ob Classicani peccatum, totam ejus domum anathemati subjecerat. Sunt autem hæc Augustini verba: «Audisti fortasse aliquos magni nominis sacerdotes quemquam eum domo sua anathematizasse peccantium. Sed forte si essent interrogati, reperirent idoneam reddere inde rationem. Ego autem, quoniam si quis ex me quaerat, utrum recte fiat, quid ei respondeam, non invenio; numquam hoc facere ausus sum de quorundam facinoribus unanimiter adversus Ecclesiam perpetratis, nisi gravissime commoverer... Quomodo vel Deo, vel hominibus justam possumus reddere rationem, si animas innocentes pro scelere alieno spirituali, supplicio puniamus? Quibus quidem verbis non negat Augustinus, quandoque *magni nominis* Episcopus ob crimen parafamilias totam ejus domum anathemati subjecisse, idque eos fecisse justis de causis, adeo ut *idoneam* reddere sui facti rationem possent; quamquam ipse nunquam eorum exempla sequutus fuerit. Ergo ex hoc Augustini testimonio manifestum est ea ætate generalia interdicta adhiberi; et vero justis de causis, ab egregiis Episcopis adhiberi consuevisse. Damnat deinceps ipse Augustinus abusum generalis anathematis, quo parvulis etiam domus excommunicatae baptismus, aliisque innocentibus sacra mysteria cum æternæ salutis periculo adimebantur; sed non item damnat minores censuras, et interdicta sacerdotum, quamquam generalia, cum nimirum publica ratio ea postularet, ad contaminatæ domus, aut gentis flagitia coercenda, vel spes ad meliorem frugem revocandi principes familiarum peccantes, productis pœnis ad filios, et subditos, sive in criminis essent participes, sive flagitio implicati non essent. Sane quæ Augustinus dicit, ad generalis tantum anathematis abusum pertinent. Species quædam generalis interdicti continetur in can. 8 c. 47 qu. 4, quem canonem Gratianus tribuit Augustino Ep. 187 ad Bonifac. Verum hæc epistola Augustini revera non est, eamque ideo post Erasmus, et Lovanienses Theologos repudiarunt PP. Maurini, atque inter spuria Augustini opera descripserunt in Append. Ep. 6 t. 16 opp. col. 157 ed. Ven. 1768. At enim per generale interdictum etiam qui criminis rei non suat, pœnam perferre coguntur. Principio novum, atque insolens non est, quod pro alicujus crimine tota familia puniatur, quod multis ex Sacris Literis petitis exemplis, ostendit Gratianus initio qu. 5 caus. 24, et in L. 5 col. ad L. Jul. Majest. etiam filii pro

patris scelere poena afficiuntur. Confer etiam Herodotum l. 5 c. 118, 119 p. 203 ed. Londini 1679., Q. Curtium Histor. Alex. M. l. 6 c. 11 n. 20 p. 411, et l. 8 c. 6 n. 28 p. 553 ed. Lugduni Batav. 1658, Justinum l. 10 c. 2 p. 169 ed. Amstelæd. 1689, Ammianum Marcellinum l. 23 c. 6 p. 296 ed. Lugdun. Batav. 1695. Producitur autem pro crimine ejus, qui familiæ, aut societati præest, poena etiam ad totam familiam, ad societatem, ut ille hujus saltem amore, ac pietate motus, aut victus querelis, sese à scelere facilius absteat, aut redeat ad bonam mentem, cum crimen perpetravit. Atque hoc quidem generale interdictum extremi remedii loco est, et quasi cogente necessitate emittitur, cum scilicet personale interdictum prorsus inutile fore prospicitur, aut experiundo deprehensum est. Ita necessitas, quæ hoc extremum remedium adhiberi jubet, injustitiæ notam absterget. Accedit, quod si per generale interdictum etiam insontes poenæ subjiuntur, eam quidem perferunt tamquam membra societatis, in quam merito poena constituitur. Fac duas esse republicas, quarum altera sese alteri res quasdam, quibus ea caret, daturam promiserit, modo ipsa certa servet pacta, quæ mutuo conventa sunt. Negligunt hæc pacta ii, qui reipublicæ sunt præpositi; quare altera republica nihil præstat eorum, quæ servatis pactis præstare debuisset. Magnum exinde capiunt detrimentum non solum reipublicæ Præfecti, qui pacta contempserunt, sed etiam ceteri, qui eadem republica continentur, quoniam earent rebus, quibus omnino indigent; et hi quidem quamquam nulla propria culpa teneantur, poenam tamen perferunt propter culpam Præfectorum suorum. Quis jure reprehendat rempublicam, quæ alteri non dedit res necessarias, quas tantum servatis pactis dare debuisset? Omne vitium est Præfectorum, qui pactis defuerunt, quod omnes eorum reipublicæ subjecti, quamquam insontes, damnari capiunt; sed nullum est vitium alterius reipublicæ, à qua spretis, contemptisque pactis, nihil dandum est. Simili modo inter ecclesiasticam, civilemque rempublicam pactum conventum videtur, ut altera alteri præbeat sacramenta, et cetera ad æternam salutem necessaria; modo hæc sacros ministros alat, Ecclesiæ legibus obediat, cetera absolvat, quæ ad æternam salutem consequendam ab Ecclesia necessaria judicantur. Si ii, qui præsent civili reipublicæ, eamque repræsentant, Ecclesiam contempnunt, neque mutuis pactis obtemperant, reprehendam putabimus Ecclesiam, quod negat civili reipublicæ ea, quæ tantum sub certis pactis danda sunt, præsertim cum id faciat Ecclesia, ut populi salutem curet? Adde denique quod, ut generale interdictum minus lædat innocuos, provisum est, ut pueri, atque ad vitæ exitum properantes ea habeant, quæ ad æternam salutem necessaria sunt.

(N. S. Interdicti, etiam Localis, ac Generalis, haud levia in veteri Ecclesiastica Historia vestigia occurrere, eruditi observant Canonistæ; præcipue vero apud Gregor. Turon. lib. 8 Hist. Franc. cap. 5; ubi narrat, Leodovaldum Episcopum, ob necem S. Prætextato Episcopo Rothomagensi in ipsa sua Ecclesia illatam, Epistolas per omnes Sacerdotes direxisse, et accepto consilio, Ecclesias Rothomagenses clausit, ut in his populus sollemnia divina non spectaret, donec indagazione communi reperiretur hujus auctor sceleris. Et in Conc. Tolet. XIII can 7; ubi reprehenduntur quidam Sacerdotes, eo quod privati odii desperatione permoti, altaria denudarent, luminaria Ecclesiæ extinguerent, et divina officia interdicerent. Verum iidem illi Canonistæ censent oppido rara ejusmodi antiquitus fuisse exempla; atque X, vel XI. sæculo Interdicti generalis usum primum frequentari cœpisse. Unde Ivo Carnotensis Ep. 94 Interdictum generale vocat *Remedium insolitum*.)

4. Generale interdictum, ne asperius videretur, quod omnes nullo discrimine comprehendat, Romani Pontifices certis cohibere legibus, et emollire studuerunt. Ergo non tantum parvulorum baptismus, et morientium poenitentia generali interdicto excepta est (1), sed etiam data facultas, ut interdicti tempore divinum verbum populo nunciatur, et pueris baptizatis Confirmatio tribuatur (2). Similiter concessum est viaticum decedentibus, et ecclesiastica sepultura clericis, qui interdictum servarunt, et poenitentia ad sacra bella profecturis, crucisque signum recipientibus, et aliis peregrinis, quamquam integra valetudine uterentur. (3).

(1) Cap. 12 de Sponsal. et matrim.

(2) Cap. 45 de Senteit. excom.

(3) Cap. 11 de Poeniten. et remiss. Confer etiam Benedictum XIV. const. Quoniam 86. §. 5 t. 1 ejus Bullar. p. 174 ed. Rom. seu Venet. 1754.

(N. S. Adhæc, et in Hispania, ex *Bulla S. Cruciatæ*, concessum est, ut interdicti tempore, Presbyteri possint Missam, et divina officia celebrare, tam in oratoriis privatis, quam in reliquis ecclesiis, una etiam hora ante auroram, et altera post meridiem, excepto Paschatis die; laicisque permisum eis assistere, sacram Eucharistiam sumere, et in loco sacro sepeliri, modo causam interdicti non dederint, nec excommunicati adesse permittantur.

Inter interdicti effectus numeratur prohibitio Ecclesiasticæ sepulturæ, quæ denegatur omnibus, etiam parvulis. Non prohibentur tamen ii, qui nec speciatim interdicti sunt, nec interdicto causam dederunt, in loco non interdicto humari: atque adeo ejusdem conditionis Clerici in loco etiam interdicto recte sepeliuntur, nulla tamen adhibita sollemnitate: eod. cap. 11.—In Hispania, fideles omnes, tam Clerici, quam Laici, ex concessione *Bullæ S. Cruciatæ*, in loco sacro, modica etiam adhibita sollemnitate, sepeliri possunt, dummodo excommunicati non sint, nec interdicto causam dederint.)

5. Præterea Gregorius IX permisit, ut in unaquaque hebdomada privata Missa celebraretur, exclusis tamen excommunicatis, atque interdictis, campanisque silentibus, et clausis januis, ac submissa voce, atque ut conficeretur corpus Domini, quod decedentibus in Poenitentia conceditur (1). Denique Bonifacius VIII magis etiam temperavit, atque lenivit generale interdictum, lata lege, qua sancitum est, ut sanis omnibus, modo excommunicati non sint, poenitentia tribuatur; ut in cunctis ecclesiis, et monasteriis in loco interdicto sitis, modo ipsa speciatim interdicta non sint, neque ullam interdicto causam dederint, Missa quotidie celebretur, aliaque divina officia peragantur, submissa tamen voce, portis clausis, non pulsatis campanis, et exclusis interdictis; ut in festis Natalis Christi, Paschæ, Pente-

costes, Assumptionis Mariæ Virginis (quibus Martinus V (2) festum Corporis Christi, ejusque octavam addidit)—et pro Hispania, festum *Conceptionis* ejusd. B. M. V. à Leone X additum esse creditur à Selvag. Adnot.—solemniter divina officia celebrantur, exclusis excommunicatis, et admissis interdictis, modo ii, qui sua culpa causam interdicto dederunt, ad altare non appropinquant (3).

(1) Cap. 57 de Sentent. excommunic.

(2) Martinus V. Const. Ineffabile 23 p. 471 t. 5 part. 2 Bullar Roman.

(3) Cap. 24 de Sentent. excommunic. in 6. Clemens autem VIII. Const. Sacrae, apud Giraldum Exposit. Jur. Pontific. par. 1 l. 5 tit. 38 sect. 911 p. 745, Fratribus Minoribus S. Francisci etiam diebus festis Ss. Francisci, Bonaventuræ, Antonii Patavini, Ludovici, Bernardini, Clara, Elisabeth, ac Martyrum ejusdem Ordinis, Didaci, et Portiunculæ Missam solemniter celebrare permisit.

6. Interdictum non nisi ob gravem culpam est ferendum (1), neque comprehendit Episcopos, aliosque superiores Prælatos, quamquam generale sit, nisi expressa eorum mentio facta fuerit (1). Emissum autem ab Episcopo interdictum etiam à Regularibus observandum est (3).

(1) Confer Benedictum XIV. de Synod. Diocæs. 1. 10 c. 1 n. 5.

(2) Cap. 2 de Sentent. excommunicat. in 6.

(3) Concilium Tridentinum sess. 25 c. 12 de Regul.

7. Violantes interdictum gravis criminis rei sunt, quoniam Ecclesiæ auctoritatem contemnunt. Clerici, qui scienter in loco interdicto divina officia celebraverint, irregulares fiunt, eaque irregularitas tantum à Summo Pontifice tolli potest (1). Item qui interdictos in loco sacro sepeliunt, excommunicationem contrahunt, cujus absolutio Episcopo reservata est (2). Excommunicantur quoque Regulares, etiam exempti, qui generale, aut locale interdictum à Summo Pontifice vel ab Episcopo inflictum non servaverint (1).

(1) Cap. 18 §. 1 de Sentent. excommun. in 6, quæ decretalis tametsi loquitur de sola celebratione, quæ ad celebrationem Missæ referenda videtur, tamen Interpretum sententia ad omnia divina officia producit.

(2) Clement. 1 de Sepultur.

(3) Clem. 1 de Sentent. excom.

8. Locale interdictum *cessatio à divinis* interdum appellatur (1); quoniam divina cessant in locis interdictis. Sed proprie

cessatio à divinis sine iudicis decreto ipso jure inducitur, ac per eam prohibentur clerici divina officia peragere, ac sacramenta administrare in aliqua peculiari ecclesia, quæ homicidio, aut adulterio, aut alio crimine polluitur (2); ut salutaris populo terror, et criminis horror incutiatur. Non est tamen censura, cum non sit poena, quæ ad emendationem irrogetur, sed potius gravis ab Ecclesia concepti doloris indicium est. Itaque ejus violatio gravis quidem culpa est, haud tamen irregularitatem inducit (3). Verum Regulares eam violantes excommunicantur (4).

(1) Clement. 1 de Sentent. excom.

(2) Cap. ult. de Consecr. Eccles.

(3) Cap. 18 de Sentent. excommunic. in 6.

(4) Clem. 1 de Sentent. excom.

TITULUS XX.

DE SUSPENSIONE.

1. SUSPENSIO QUID, ET QUOMODO A RELIQUIS CENSURIS DIFFERAT?—2. QUOTU-
PLEX SUSPENSIO EST?—3. SUSPENSIO GENERALIS, ET PARTIALIS, ITEM PERPETUA, AC
TEMPORARIA.—4. QUANDO, ET QUOMODO SUSPENSIO IRROGANDA?—5 ET 6. QUOMODO
SUSPENSIO TOLLATUR.—7. PŒNA CLERICI VIOLANTIS SUSPENSIONEM.

SUSPENSIONIS vocabulo intelligimus illud censuræ genus, quo clericis ob proprium delictum ecclesiasticæ potestatis, et jurisdictionis usu interdicitur. Ex quo noseitur discrimen, quod inter suspensionem, aliasque censuras intercedit. Nam hæ pertinent ad omnes fideles, illa autem tantum adversus clericos constituitur, quoniam eorum tantum est propria ecclesiastica potestas, et jurisdictio. Etiam excommunicatio aliquem privat ecclesiastica potestate, verum id facit propter communionem cum reliquis fidelibus, à qua excommunicatus repellitur; at suspensio adimit potestatem, quæ cum officio, et beneficio conjuncta est. Dostat etiam ab interdicto suspensio, quod per illud clerici prohibentur usu rerum sacrarum, sed ea ratione, quod hæ fidelibus omnibus communes sunt; at vero suspensio earum usu interdicitur, quod ab officio, aut beneficio dependet.

2. Triplex suspensio est: nimirum ab officio, à beneficio, atque ab utroque simul. Suspensio ab officio clericum exercere vetat universa ecclesiastica officia, quæ vel ab ordine, vel à